

เปลี่ยนพื้นฐานปรัชญาการศึกษาไทย จาก “ไม่ไว้ใจคน” ไปสู่ความเชื่อมั่นว่า “ทุกคนพัฒนาสังคมให้ได้ดี” จากระบบปิดความคิดเป็นระบบเปิด ยอมรับความแตกต่าง ทำลายให้ครูกล้าคิด ให้คนกล้าคิด

การปฏิรูปการเรียนรู้ ความเห็นของคุณสุภาวดี หาญเมธี

วันที่ ๑ เม.ย. ๕๖ มีการประชุมเรื่อง กระบวนทรรศน์ใหม่ทางการศึกษา ที่ สสค. ผู้เชิญหรือคือ ศ. นพ. ประเวศ วะสี และคุณเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์ แห่ง สสส. เป้าหมายใหญ่ เพื่อเปลี่ยนสังคมไทยจากสังคมอำนาจ เป็นสังคมเรียนรู้ ผู้ได้รับเชิญเข้าร่วมหารือ ที่สามารถมาร่วมได้ท่านหนึ่งคือ [คุณสุภาวดี หาญเมธี](#) ประธานกลุ่มบริษัทรักลูก และประธานโรงเรียนเพลินพัฒนา

ท่านได้เขียนเอกสารให้ความเห็นมา ๖ ข้อ และนำเสนอต่อที่ประชุมจับใจผมมาก ท่านบอกว่าจะเขียนบทความทำหนังสือกระบวนทรรศน์ใหม่ทางการศึกษา ที่ ศ. นพ. ประเวศ แนะนำให้ สสส. และ สสค. จัดพิมพ์เผยแพร่ แต่ผมเห็นว่า สารที่ท่านเขียนและอธิบายน่าจะมีการเผยแพร่ให้กว้างขวางหลายทาง จึงขออนุญาตนำมาเผยแพร่ทาง บล็อก นี้

๖ ข้อสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้แก่

1. กระจายอำนาจ
2. ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้
3. เนื้อหาความรู้ เรียนรู้โดยบูรณาการกับทักษะ
4. เปลี่ยนแปลงครู
5. ระบบ

6. ทรัพยากร

กระจายอำนาจ

- เปลี่ยนพื้นฐานปรัชญาการศึกษาไทย จาก “ไม่ไว้ใจคน” ไปสู่ความเชื่อมั่นว่า “ทุกคนพัฒนาสังคมให้ได้” จากระบบปิดความคิดเป็นระบบเปิด ยอมรับความแตกต่าง ทำลายให้ครูกล้าคิด ให้คนกล้าคิด

- ส่วนกลางกำหนดแกนความรู้หลักเท่านั้น และกำหนดแนวทางการประเมิน เปิดโอกาสให้แต่ละพื้นที่กำหนดแนวทางของตนเองได้

- เปิดพื้นที่เพื่อพัฒนาการศึกษาหลากหลายแนวทาง ไม่รวบอำนาจไว้ที่แนวทางเดียว รวมทั้งเปิดทางแก่การศึกษาทางเลือก

ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้

- ส่งเสริมศักยภาพที่มีตามธรรมชาติ (Natural Potentials) 8ส อันได้แก่ สงสัย สังเกต สัมผัส สืบค้น สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สรุปผล และนำเสนอ เด็กทุกคนมีศักยภาพทั้ง 8 เมื่อกระตุ้นจะงอกงาม ต้องมีวิธีการกระตุ้นตามระดับพัฒนาการ

- พัฒนาการเด็ก ไม่สอนอ่านเขียนเรียนหนักในระดับอนุบาล (ซึ่งเป็นการบั่นทอนสมอง) ให้เรียนรู้อย่างมีความสุข ระดับประถมเน้นการค้นหาคำถามสนใจของตนเอง

- Learning by doing & participating ได้ทดลองเห็นจริงที่พิพิธภัณฑ์เด็ก เห็นการเปลี่ยนแปลงของลักษณะนิสัย และทักษะต่างๆ

- Project-Based Learning

- เป็นการเรียนที่นักเรียนต้องได้อ่านมาก และเขียนมาก ลดการสอบปรนัย ลดการเรียนแบบท่องจำ ลดจำนวนวิชาเรียน

- การวัดผลไม่อยู่ที่การสอบปลายภาคเป็นสำคัญ ต้องเป็นการสะสมผลการเรียนรู้ระหว่างภาคอย่างต่อเนื่อง ซึ่งครูต้องใส่ใจเด็กเป็นรายบุคคล

เนื้อหาความรู้ เรียนรู้โดยการบูรณาการกับทักษะ

- 7 วิชา (IB) ได้แก่ ภาษาแม่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มนุษย์และสังคม (ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์) ศิลปะ กีฬา + Theory of Knowledge เด็ก ม. ปลาย ต้องเรียนเรื่องความรู้ เข้าใจว่าความรู้สำคัญต่อชีวิตตนอย่างไร รู้วิธี organize ความรู้

ท่านเล่าการเรียน (เข้าใจว่าระดับ ป. ตริ) ในต่างประเทศของลูกสาว ว่าการเรียนภาษาครูสามารถสอนได้โดยครูไม่รู้ภาษานั้น โดยครูกำหนดให้เด็กอ่านเลือกหนังสือในประเทศ ที่เขียนในภาษาแม่ของตน ประเภทละ ๔ เล่ม ได้แก่ กวีนิพนธ์ ๔ เล่ม จากรายการที่มีให้, นวนิยาย ๔ เล่ม, เรื่องสั้น ๔ เล่ม, วรรณกรรมคลาสสิก ๔ เล่ม และหากชอบหนังสือประเภทใดเป็นพิเศษ ใน ๔ ประเภท ต้องไปหามาอ่านเองอีก ๔ เล่ม

ในนวนิยาย ให้เลือกบุคลิกของตัวบุคคลในเรื่องที่ชอบ แล้วไปหาตัวบุคคลในนวนิยายเรื่องอื่นที่ตนชอบ นำมาเปรียบเทียบ และอธิบายว่าทำไมตัวบุคคลนั้นจึงมีบุคลิกเช่นนั้น

ในมหาวิทยาลัยนั้นไม่มีครูที่อ่านภาษาไทยออก และไม่มีคนสอน แต่เมื่อ นศ. ส่งรายงานการอ่านและตอบโจทย์ ก็ส่งไปให้นักเขียนตรวจสอบวิธีคิดของ นศ. ว่ามีเหตุผลหรือไม่ โดยไม่สนใจถูกผิดแต่ดูที่เหตุผล ทำให้การเรียนสนุก ได้เรียนภาษาแม่ของตนทั้งๆ ที่อยู่ในต่างประเทศ

ผมนำเรื่องที่ท่านเล่าตอนนี้มาลงไว้อย่างละเอียดโดยถอดจากที่ผมบันทึกเสียงไว้ เพราะต้องการให้ครูอาจารย์เห็นวิธีออกแบบการเรียนรู้ที่ถูกต้อง สำหรับยุคปัจจุบัน

- ชุดความรู้สำคัญ

- ความรู้เกี่ยวกับโลก

- ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ความรู้เกี่ยวกับมนุษย์และสังคม : ประชาธิปไตย สันติภาพ การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ฯลฯ

- ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ เศรษฐกิจ การเป็นผู้ประกอบการ

- ความรู้เกี่ยวกับตนเอง (กาย ใจ สังคม ปัญญา รากเหง้า)

· ทักษะสำคัญ

- ทักษะการคิด : คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดตัดสินใจ

- ทักษะชีวิต : การสร้างความสุข การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การจัดการความขัดแย้ง

- ทักษะการเรียนรู้ : การอ่าน ICT + Media Literacy

- ทักษะการทำงาน

เปลี่ยนแปลงครู

· ที่มาของครู ให้จังหวัดคัดกรองครูใหม่ตามมาตรฐานกลาง และตามแนวทางที่จังหวัดต้องการ

· สาขาความรู้ใดๆ สนใจมาเป็นครูได้ถ้ามีใจอยากเป็นครู โดยมาสอบคัดเลือกและเรียนวิชาครูเพิ่มเติม

· อบรมครูเก่าที่มีอยู่แล้วให้เป็น facilitator ซึ่งทำได้ไม่ยาก

- ครูมีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ ไม่ทำหน้าที่อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้

- import : ครูภาษาอังกฤษสำหรับทุกระดับเข้ามาโดยให้สิทธิประโยชน์จูงใจ

ระบบ

- ยกเลิกการสอบเข้ามหาวิทยาลัยแบบ “ต่อนควายเข้าคอก”

- ทุกห้องเรียนทั่วประเทศต้องมีนักเรียนไม่เกิน ๒๕ คนต่อห้อง

ทรัพยากร

- ส่งเสริมให้ทุกองค์กร ทั้งธุรกิจ รัฐ ฯลฯ ใส่ข้อมูลความรู้จากการทำงานของตนลงในเว็บไซต์ โดยไม่ต้องใส่ส่วนที่เป็นความลับ ใส่เฉพาะส่วนที่เป็นความรู้พื้นฐาน และจัดประกวดเว็บไซต์ความรู้ต่อเนื่อง เป็นการสะสมองค์ความรู้ของสังคม เพื่อการค้นคว้าสำหรับทุกคน

- จัดระบบส่งเสริม ให้ภาคการผลิตและบริการของสังคม ร่วมจัดการเรียนรู้ในระบบในสาขาต่างๆ ยกตัวอย่างข้อมูลรถของบริษัทรถยนต์ยักษ์ใหญ่ ร่วมมือกับ กศน. ในการจัดการเรียนรู้ โดย กศน. ต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์

- ใช้สื่อโทรทัศน์ในการรณรงค์ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างจริงจัง

- ขอความร่วมมือสื่อโทรทัศน์ให้ทำ subtitle ภาษาอังกฤษในรายการต่างๆ เท่าที่จะทำได้

ฟังคุณสุภาวดีแล้ว ผมคิดว่าท่านเข้าใจเรื่องการเรียนรู้ลึกซึ้งกว่าผมมากมายนัก

การปฏิรูปการเรียนรู้ ความเห็นของคุณสุภาวดี หาญเมธี

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท

วันอาทิตย์ที่ 07 เมษายน 2013 เวลา 00:00 น. -

วิจารณ์ พานิช

๖ เม.ย. ๕๖

คัดลอกจาก <http://www.gotoknow.org/posts/532273>